

(Λουκ. 19, 1 - 10)

Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ ΤΟΥ ΖΑΚΧΑΙΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ
Όμιλία στην Φιλιππιάδα στις 25/1/2004

Έλατε παιδιά μου

Ένας από τούς μεγαλύτερους συγγραφείς στον κόσμο είναι ο Θεόδωρος Ντοστογιέφσκι. Ρώσος, ορθόδοξος χριστιανός. Θα μπορούσαμε να πούμε, ότι μετέφερε στα βιβλία του περίπου όλη την ορθόδοξη πίστη, γιατί πόνεσε πολύ για την απόκτησή της.

Έζησε τον περασμένο αιώνα. Στην αρχή ήταν άθεος και καταφρονητής των πάντων. Έπεσε σε πολλά λάθη. Κάποια φορά τον έπιασαν και τον έκλεισαν στη φυλακή. Εκεί, ο Θεόδωρος Ντοστογιέφσκι έμαθε να διαβάζει τό Ευαγγέλιο. Καί κατάλαβε τί διαφορά υπάρχει ανάμεσα στα βιβλία της άθείας ή της ψευτοφιλοσοφίας των ανθρώπων και εις την σοφίαν την άνωθεν. Την σοφία του Θεού. Καί από τότε έγινε βαθύς και συνειδητός χριστιανός.

Σ' ένα βιβλίο του λοιπόν, «Έγκλημα και τιμωρία», μιλάει για ένα φτωχαδάκι, ένα ταλαίπωρο άνθρωπο που είχε καταντήσει να έχει μοναδική του χαρά και απόλαυση, στη ζωή -έπειδή ήταν έσωτερικά κούφιος- μόνο τό κρασί.

Κάποια φορά αυτός ο μέθυσος, ο Μαρμελάντωφ, ήλθε σε πνευματική κατάνυξη και είπε τά έξής λόγια: (του Ντοστογιέφσκι λόγια φυσικά):

«Θά έπρεπε κάθε άνθρωπος, κάπου να μπορεί να άκουμπήσει. (Τό έλεγε μέ πόνο, γιατί αυτός ο άνθρωπος, ο Μαρμελάντωφ, δέν είχε να άκουμπήσει πουθενά). Άλλά θά ρθει καιρός που κάθε ένας, κάπου θά μπορέσει να άκουμπήσει τό κεφάλι του. Έτσι έπρεπε να είναι και τώρα. Έπρεπε και τώρα, κάθε άνθρωπος κάπου να μπορούσε να άκουμπάει, κάπου να βρίσκει λίγη συμπόνια και παρηγοριά». Καί συνεχίζει:

«Συμπόνια σε μάς, θά δείξει Εκείνος που έχει για όλους συμπόνια. Εκείνος που θά μάς κρίνει όλους και τούς καλούς και τούς κακούς. Καί όταν πιά θά έχει τελειώσει μέ όλους τούς άλλους, θά άσχοληθεί και μέ μάς. Θά μάς πει: «Έλατε και σεις πτωχά μου πλασματάκια». Τότε έμεϊς θά πάρομε τον δρόμο προς τό μέρος του. Να πάμε κοντά του χωρίς ντροπή.

Άλλά τότε θά ξεσηκωθούν οι σοφοί και οι συνετοί και οι καλοί άνθρωποι του κόσμου τούτου και θά φωνάξουν:

-Κύριε, τί τούς θέλεις αυτούς; Άφησέ τους.

Μά ο Χριστός δέν θά μάς άφήσει. Θά τούς πει:

-Ναί, σοφοί και συνετοί, ναί, καλοί άνθρωποι του κόσμου. Θά τούς πάρω και αυτούς κοντά μου. Γιατί είναι δικοί μου. Πλάσματά μου. Καί ποτέ, κανένας τους, δέν είχε τον έαυτό του για τίποτε.

Θά άπλώσει τά χέρια του σε μάς, να μάς δεχθεί.

Καί θά μάς ξαναπει:

-Έλατε παιδιά μου. Έλατε. Καί έμεϊς θά πέσομε κάτω και θά τον προσκυνήσομε.

Ή καρδιά μας, θά γεμίσει τότε μέ χαρά και μέ φώς».

Μπορώ νά ἐλπίζω;

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας διαβάζει ἕνα κομμάτι ἀπό τό Εὐαγγέλιο, πού μιλάει γιά ἕνα πάμπλουτο ἄνθρωπο μέ μεγάλο κοινωνικό ἀξίωμα, τόν Ζακχαῖο. Ἦταν διευθυντής τῆς Ἐφορίας. Τότε ὅλα αὐτά τά ἀξιώματα, εἶχαν ἀσυδοσία. Ἄν σήμερα μιᾶμε γιά διαπλοκή, τότε ἦταν πού ἦταν τό κακό, γιατί κανένας δέν μποροῦσε νά ἐλέγξει κανέναν. Καί οἱ μεγάλοι ἀξιωματοῦχοι ἔκαναν τερατώδεις ἀδικίες.

Ἐνας πάμπλουτος μέ μεγάλο ἀξίωμα, πού τόν σέβονται καί τόν φοβοῦνται καί μπορεῖ νά κάνει ὅτι θέλει, τί σχέση ἔχει μέ τό φτωχαδάκι τοῦ Ντοστογιέφσκι; Πού ὄχι μόνο δέν εἶχε νά φάει ἀλλά καί ἦταν ἐσωτερικά κούφιος; Χωρίς περιεχόμενο;

Γιατί τό θυμηθήκαμε;

Γιατί ὁ Ζακχαῖος, πάμπλουτος καί ἰσχυρός καί ὁ Μαρμελάντωφ -φτωχός καί μέθυσος- εἶχαν ἕνα κοινό σημεῖο. Ἐσαχναν καί οἱ δύο νά βροῦν μιά ἀκρούλα στόν οὐρανό. Ἐσαχναν νά βροῦν ἕνα μικρό κομματάκι στόν οὐρανό. Γιά νά αἰσθανθοῦν λίγο ἀλλιῶτικα ἀπό τήν κατάσταση πού ζοῦσαν.

Ὁ ἕνας ἀπό τήν φτώχεια καί τήν ταλαιπωρία.

Ὁ ἄλλος ἀπό τό ὅτι τά εἶχε ὅλα, ἀλλά μέ ἕνα τρόπο πού τοῦ πλάκωνε τήν συνείδηση. Καί τόν ἔκανε, νά μήν μπορεῖ νά αἰσθάνεται χαρά καί εἰρήνη.

Ἐνα κομματάκι γῆς πατᾶμε ἐδῶ, μά θά θέλαμε νά πατήσομε ἕνα κομματάκι στόν οὐρανό, νά βροῦμε ἕνα κομματάκι ἐλπίδα ὅτι αὐτά τά πράγματα πού κάνουν μαύρη τή ζωή μας, κάπως θά ἀλλάξουν.

Ἐμαθε ὁ Ζακχαῖος ὅτι περνοῦσε ὁ Χριστός ἀπό τήν Ἱεριχώ, ὅπου ζοῦσε καί ἔτρεξε νά τόν δεῖ. Γιατί; Γιά νά καταλάβει ἀπό τό παρουσιαστικό του, ἄν μπορεῖ νά ἐλπίζει ὅτι θά τόν ὀδηγήσει αὐτός ὁ διδάσκαλος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, νά βρεῖ ἕνα κομματάκι ὄχι στή γῆ, ἀλλά στόν οὐρανό.

Μά ἦταν κοντός καί φοβήθηκε ὅτι δέν θά μπορέσει νά τόν δεῖ. Ἀνέβηκε λοιπόν πάνω σέ μιά συκομουριά, ἕνα δένδρο στό δρόμο καί τέντωσε τά μάτια του νά δεῖ τόν Χριστό. Νά λύσει τό αἰνιγμά του:

-Μπορώ νά ἐλπίζω; Μπορώ νά ἔχω ἀπό αὐτόν ὠφέλεια; Μπορεῖ νά μοῦ προσφέρει κάτι διαφορετικό ἀπό αὐτά μέ τά ὁποῖα ἔχω γεμίσει τίς τσέπες μου καί τίς τράπεζές μου;

Καί τί ἔγινε τότε;

Πέρασε ὁ Χριστός ἀπό κάτω καί πρῖν προλάβει ὁ Ζακχαῖος νά τόν δεῖ, τόν εἶδε ὁ Χριστός ὁ παντογνώστης καί τοῦ εἶπε:

-Ζακχαῖε κατέβα. Σήμερα θά μείνω στό σπίτι σου. Κατέβηκε ὁ Ζακχαῖος καί τόν ὑποδέχθηκε γεμάτος χαρά. Καί μαζεύτηκαν γύρω του ἕνα σωρό ἄλλοι ἄνθρωποι, ἴδιο συνάφι. Ἀνάμεσα σ' αὐτούς τούς ἀνθρώπους, τοῦ χρήματος, τῆς καταφρόνησης, τῆς ἀσυνειδησίας, τῆς ἀθείας, πού πίστευαν ὅτι ἀξία ἡ ζωή ἔχει μόνο ὅταν ἔχεις, τρῶς, πίνεις καί γλεντᾶς, ἀνάμεσα σ' αὐτούς, στάθηκε ὁ Ζακχαῖος καί εἶπε στόν Χριστό:

-Κύριε, τά ἡμίσι τῶν ὑπαρχόντων μοι, δίδωμι πτωχοῖς.

Ἄπό αὐτά πού ἀπόκτησα, τά μισά τά δίνω στούς φτωχοῦς. Καί ἀπό τά ἄλλα μισά, ὅποιον συκοφάντησα, ὅποιον τόν ἀδίκησα, θά ρθεῖ ἐδῶ καί θά τοῦ δώσω

τετραπλάσια.

Άκούοντας τά λόγια αυτά ὁ Χριστός εἶπε: «Σήμερον, σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο καθότι καί αὐτός υἱός Ἀβραάμ ἐστι». Σήμερα ἦρθε ἡ σωτηρία σ' αὐτό τό σπίτι. Εἶναι υἱός τοῦ Ἀβραάμ ὁ Ζακχαῖος. Καί ἐγώ ἦλθα νά τά μαζέψω τά παιδιά τοῦ Ἀβραάμ.

Ἐκεῖνα πού θέλουν νά ρθοῦνε κοντά μου.

Μή μένομε στήν ρηχότητα τῶν σκέψεών μας

Αὐτή εἶναι μέ ἀπλά λόγια ἡ ἱστορία τοῦ Ζακχαίου. Μπορεῖ κανείς νά τήν περάσει εὐκολά. Χωρίς νά κάνει κάποια βαθύτερη σκέψη· καί νά πεῖ:

-Ἔ, τί ὄμορφο περιστατικό... Μέσα στή ζωή τοῦ Χριστοῦ, νά μετανοιώσει καί ἕνας τέτοιος πλούσιος.

Ἀλλά ἄς μποῦμε στό βάθος τῶν πραγμάτων, γιά νά σπρώξομε λίγο τόν ἑαυτό μας, ἀπό τήν ρηχότητα σκέψεων, συναισθημάτων καί ἀποφάσεων στά πιά βαθιὰ. Γιά νά πάρομε κάτι τό οὐσιωδέστερο ἀπό τόν Χριστό. Πού συμβαίνει νά τόν συναντᾶμε, χωρίς νά ὠφελούμεθα ἀπό τόν λόγο του. Νά τόν ἀκοῦμε χωρίς νά τόν κατανοοῦμε.

Τί σημαίνει τό: «Σήμερον, σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο;»

Ὁ σωτήρας Χριστός, ἔμπαινε σέ πολλά σπίτια, πού δέν κράταγαν ἀπολύτως τίποτε ἀπό ὅσα ἔβλεπαν καί ἄκουγαν ἀπό αὐτόν. Ὅταν ὅμως μπῆκε στό σπίτι τοῦ Ζακχαίου, ὁ Ζακχαῖος δέν τόν ἔβαλε στήν πολυθρόνα, ἀλλά στήν καρδιά του.

Μπαίνοτας ὁ Χριστός στό σπίτι τοῦ Ζακχαίου κατέβηκε ὁ οὐρανός, ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, μέσα στήν καρδιά τοῦ Ζακχαίου. Ἀπό ποῦ τό καταλαβαίνομε;

Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος, σέ ὅλη του τή ζωή κυνηγάει τό χρήμα, τήν καλοπέραση καί πιστεύει ὅτι ἡ χαρά καί ἡ εὐτυχία εἶναι ἐδῶ σέ αὐτό τόν κόσμο, τό φρόνημα αὐτό τοῦ γίνεται δευτέρα φύση. Τοῦ γίνεται ἡ «καρδιά» του, ἡ νοοτροπία του, τά συναισθήματά του, ἡ χαρά του.

Καί ὅλα αὐτά, δέν φεύγουν εὐκολά.

Γι' αὐτό βλέπομε ἀνθρώπους, στήν παραμονή τοῦ θανάτου τους, νά τό ξέρουν ὅτι φεύγουν καί νά μήν ἀλλάζουν σέ τίποτε. Γιατί; Γιατί ἔχει μολυνθεῖ ἀπό τήν ἁμαρτία καί ἡ σκέψη καί ἡ καρδιά καί τό σῶμα καί τά συναισθήματα.

Ὁλόκληρος ὁ ἄνθρωπος.

Γι' αὐτό μᾶς λέει τό Εὐαγγέλιο: Μπῆκε ὁ Χριστός ὄχι ἀπλά στό σπίτι τοῦ Ζακχαίου, ἀλλά στήν καρδιά του, στόν κόσμο του μέσα μπῆκε. Καί τί τόν ἔκανε;

Ἀπό σταῦλο, Οὐρανό!

Ὅπως τότε, πού γεννήθηκε ὁ Χριστός στό σπήλαιο, ἀπό τήν ἁγία Παρθένο καί ἔκανε ὅπως ψάλλομε τό σπήλαιο, οὐρανό. Καί τήν Παρθένο, θρόνο του καί παράδεισο.

Ἔτσι ἔγινε καί ἡ ψυχή, ὁ ἐσωτερικός κόσμος τοῦ Ζακχαίου, ἀπό τήν στιγμή πού ἔβαλε τόν Χριστό ὄχι στό σαλόνι του, ἀλλά στήν καρδιά του. Καί ἐκεῖνα πού μέχρι τότε τά ἀγαποῦσε, ἀφοῦ μπῆκε ὁ Χριστός στήν καρδιά του, κατάλαβε ὅτι «δέν εἶναι προτεραιότητα».

Ποιό ἦταν ἡ λάθος τοποθέτηση;

- Τοῦ φτωχοῦ Μαρμελάντωφ, ὅτι μποροῦσε μέσα στήν τόση δυστυχία πού εἶχε, νά χαρεῖ λίγο μέ τό κρασί.
- Τοῦ Ζακχαίου ὅτι ἔβαλε στόχο του νά πλουτήσῃ, γιά νά μπορέσῃ νά φάει, νά πιεῖ, νά γλεντήσῃ, νά βρεῖ χαρά. Ἔτσι τήν αἰσθανόταν.

Πάμπλουτος ὁ ἕνας. Φτωχαδάκι ὁ ἄλλος.

Ἀλλά τά ἴδια μυαλά.

Μόνο ἂν μπεῖ ὁ Χριστός στήν καρδιά μας καί καταλάβομε ὅτι ἡ προτεραιότητα εἶναι ὁ Θεός, ὁ σωτήρας ὁ Χριστός, ἡ αἰώνια ζωή καί ἡ ψυχή, μποροῦμε νά παραμερίσομε τά ἐπίγεια (πράγματα καί φρονήματα) ἀπό τή ζωή μας.

Διαφορετικά; Διαφορετικά, ἡ συνάντησή μας μέ τόν Χριστό, μέ τόν λόγο του, μέ τήν χάρη του καί τό ἔλεός του δέν θά εἶναι παρά μιά μικρή λεπτομέρεια στή ζωή μας. Ἡ ὁποία στό τέλος θά καταντήσῃ ἕνα ἐπεισοδιάκι, πού μιά μέρα θά λησμονηθεῖ.

Ὁ Χριστός ἀλλάζει τίς προτεραιότητες

Ἀπό τόν Ζακχαῖο μέχρι σήμερα πέρασαν 20 αἰῶνες.

Σέ μᾶς ὁ Ζακχαῖος τί ἔχει νά πεῖ;

«Ἰησοῦς Χριστός χθές καί σήμερα ὁ αὐτός καί εἰς τούς αἰῶνας».

Ἐμεῖς ἀλλάζομε. Ὁ Χριστός δέν ἀλλάζει.

Καί εἶναι ἀθλιότητα, νά ἀλλάζομε μόνο σέ ἡλικία, νά ἀλλάζομε ἀπό τήν ἀρρώστια στήν υγεία καί ἀπό τήν υγεία στήν ἀρρώστια· καί νά ἀλλάζομε μόνο ροῦχα καί ἐμφάνιση.

«Ἰησοῦς Χριστός χθές καί σήμερα ὁ αὐτός».

Καί τότε ζωντανός καί πηγὴ ζωῆς καί σήμερα ζωντανός καί πηγὴ ζωῆς. Τότε, μέ τήν κατά σάρκα παρουσία του, ψηλαφητός. Σήμερα, παρών μέ τόν λόγο του στό εὐαγγέλιο, στήν Ἐκκλησία, στό κήρυγμα. Καί κατά σάρκα παρών καί αἰσθητῶς στήν Θεία Κοινωνία.

Μακάριος ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἀναζητεῖ τόν Χριστό, ὅπως ἔψαχνε νά τόν βρεῖ ὁ Ζακχαῖος, γιά νά τόν βάλῃ στήν καρδιά του. Καί τόν ἔβαλε.

Μακάριος ὁ ἄνθρωπος πού διαβάσει τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί προσπαθεῖ νά τόν ρουφήξῃ. Νά τόν κάνει κριτήριο στή ζωή του. Νά τόν κάνει γραμμὴ καί πρόγραμμα, πού πρέπει νά ἀκολουθήσῃ, γιά νά ὀρθοποδήσῃ πνευματικά.

Μόνο μέ τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ μέσα στήν καρδιά ἀλλάζουν οἱ προτεραιότητες μας. Καί μετατοπίζονται ἀπό τό σῶμα καί τήν σάρκα· καί ἀπό τήν ιδέα ὅτι ἡ γῆ εἶναι ἡ πηγὴ τῆς χαρᾶς, τῆς εἰρήνης καί τῆς εὐτυχίας, στόν Χριστό καί στήν αἰώνια ζωή.

Ἄν αὐτό δέν τό καταφέρομε, θά μείνομε γιά πάντα ταλαίπωροι ἄνθρωποι. Γιατί δέν ὑπάρχει χειρότερη ταλαιπωρία ἀπό τήν αἰώνια κόλαση. Οὔτε μεγαλύτερη καί χειρότερη ταλαιπωρία ἀπό τόν χωρισμό ἀπό τόν Χριστό.

Ὁ ἀγώνας γιά νά ζήσομε τή ζωή τοῦ Χριστοῦ, ἐνισχύεται μέ τήν ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ καί μέ τόν φωτισμό του.

Ἀλλά χρειάζεται καί ἡ δική μας προσπάθεια.

Βέβαια, ἀφοῦ ζοῦμε στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, δέν ἔπρεπε νά εἴχαμε ἀνάγκη νά

μάθομε τί ἔχει προτεραιότητα στή ζωή μας.

Ἀλλά θά ἔπρεπε νά εἶχαμε σταθερή ἀπόφαση καί θέληση, νά ἐπιβάλλομε στόν ἑαυτό μας, τή ζωή πού ἀπαιτεῖ ὁ Χριστός.

Νά μάς φωτίσει καί νά μάς δυναμώσει ὁ Κύριος σ' αὐτό τό ἔργο, γιατί αὐτό εἶναι ἡ μοναδική ἀληθινή χαρά.

Ἔτσι θά βροῦμε καί μεῖς ἕνα κομματάκι στόν οὐρανό.

Ἔτσι θά ἔχομε τήν ἐλπίδα τῆς αἰώνιας ζωῆς. Ἀμήν.-